

בביתו אין לו תועלת שלא יחטא כל השנה — אם כן לא קשה שאצל ר"י ה' נמצא משהו חמץ בביתו ע"כ לא ה' מועיל לו שלא יחטא כל השנה.

סימן תנ

במג"א סק"ט — מי שיש לו תינוק וצריך לשנות חמץ מותר לומר לעכו"ם תן לו לשנות חמץ ואני פורע.

נ"ב — נשאלתי מאחד שיש להם קטן בן עשרה שנים ויש לו חולי נופל ר"ל ונוטל מעדעצין לזה ויש חמץ במשקה זה וא"א לו ליקח גוי לביתו ולמכור לו הכל והוא יתן המעדעצין להתינוק — וגם א"א שהקטן ילך להגוי לביתו ושם יתן לו הגוי את המשקה — מה יעשה אם יוכל ליתן או למכור המעדעצין והמקום לבנו הקטן קודם פסח והתינוק יקח לעצמו בכל עת המעדעצין — באמת יש לומר דבדעת אחרת מקנה לו יש לו זכ"א אם כן זכה הקטן והוא שלו ומותר ליקח בעצמו בפסח הרפואה דהוה כחשיב"ס — עיי' שד"ח ה' חמץ ומצה כלל ח' סמ"ג וס' ע"ז שהעלה להתיר חמץ שזכה הקטן בדעת אחרת מקנה אפי' חמץ דאורייתא מותר לאחזה"פ דלא קנסו לקטן שעבר בבל יראה דקטן אינו עובר — א"כ גם בפסח יש לומר כיון דאם החמץ של גוי מותר ליקח הרפואה — א"כ בנ"ד דא"א על ידי גוי יוכל הקטן ליקח בעצמו הרפואה מה שזכה קודם הפסח בדעת אחרת מקנה אותו — כש"כ בנ"ד שאינו רק תערובת חמץ ואפשר דהתינוק שהוא חולי נופל ר"ל הוה בכלל חשיב"ס כמש"כ טו"ז יו"ד סי' פ"א בשם מהרש"ל דחולי נכפה הוה בכלל חשיב"ס — והח"ס יו"ד סימן ט"ו הביא דברי מהרש"ל הנ"ל וכתב אם כי מתשו' הרא"ש לא משמע כן מ"מ בפק"נ הולכין להקל עיי"ש. והובא בפ"ת יו"ד ריש סימן קנ"ה ובדרכ"כ שם סקט"ו. כנלע"ד.

סימן תנא

במג"א סק"ד — לבנה שנתיבשה בחמה יש לה דין כלי אדמה.

וכבר הבאתי ב"משנת יעקב" ח"ב דצריך ומהני

— לכן כל השורף חמצו יעשה לו מדורה בפני עצמו — אם כן מפורש במהרי"ל בשם תוספות דגם קודם שש בשעת היתר יגנוז — היינו קבורה — אך חידוש שהאחרונים לא העתיקו דברי מג"א בשם מהרי"ל — ושמעתי שאין נוהגין לקבור הפחמין והאפר כששורף קודם זמן איסור — אבל אני נוהג כדברי מהרי"ל דאפילו קודם זמן איסור יקבור הפחמים [ועיין מש"כ בזה בשו"ת משנת יעקב סי' ה'].

סימן תמו

בה"ט סק"א — האר"י ז"ל כתב הנוהר ממשהו חמץ בפסח מובטח לו שלא יחטא כל השנה.

נ"ב — בספר תורת ר"פ מקאריץ מזקיני זי"ע דף 53 כתב שהקפיד על הבה"ט שהעתיק בשם האר"י"ל הלשון מובטח לו שלא יחטא ובאמת בכתבי האר"י איתא הלשון שיועיל לו ולא מובטח לו.

ונלע"ד דאם איתא בשם האר"י רק שיועיל לו — לא קשה קושית העולם שהקשו מה שאיתא בשבת דף י"ב ר' ישמעאל קרא והטה בשבת האידן אירע לו זה הא בודאי נזהר ממהו חמץ בפסח ואז מובטח לו שלא יחטא כל השנה — אבל אם רק מועיל לו שלא יחטא אין כאן קושיא כיון שאין כאן הבטחה — רק שמועיל יוכל להיות איזה פעם שאינו מועיל — והנה אם כי תוס' שם דף י"ב כתבו דרק במאכל איסור שייך הא דאין הקב"ה מביא תקלה על ידי צדיקים אבל לא בזמן איסור — אם כן מה קושיא אם אירע לו משהו חמץ בפסח דהוה רק איסור זמני — דכבר כתבו דחמץ שמו עליו גם בכל השנה על כן הוה כמו גוף האיסור — אבל לענ"ד יש לומר דגוף הקושיא לא קשה דרק אכילת איסור נאמר דאין הקב"ה מביא תקלה לצדיקים אבל משהו חמץ לא הוה בכלל זה דלא הוה בכלל אכילה ועיי' בכסף משנה פ"א מחו"מ ה"ז דאכילה בכ"ש מעט מן המעט דנהי דאיסורא איכא אבל מכת מרדות ליכא עיי"ש אפשר דבכה"ג אינו מועיל שלא יחטא כל השנה — ואפשר לומר דכונת האר"י"ל הנוהר ממהו חמץ היינו שלא יתא בביתו אז מובטח לו שלא יחטא או עכ"פ מועיל לו — אבל על ידי שלא אכל משהו חמץ אבל ה'